

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
KANTONALNI SUD U SARAJEVU
BROJ: 09 0 U 040581 22 U
Sarajevo, 06.07.2022. godine

Kantonalni sud u Sarajevu, odlučujući u vijeću sastavljenom od sudija: Danijela Mikić kao predsjednica vijeća te sudija: Mirela Omanović i Slavica Džaferović, kao članica vijeća, u upravnom sporu tužitelja, Udruženje građana "Za Doljanku", Jablanica, Jelička br. 34, zastupano po predsjedniku udruženja, Dženan Šahić, protiv tuženog, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, ulica Hamdije Čemerlića broj 2, Sarajevo, zastupan po zakonskoj zastupnici, radi poništenja rješenja broj: UPI 05/2-23-11-51/15-4 AK od 30.12.2021. godine, u predmetu izdavanja okolinske dozvole, nakon održane nejavne sjednice dana 06.07.2022. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se uvažava, osporeno rješenje broj: UPI 05/2-23-11-51/15-4 AK od 30.12.2021. godine se poništava i predmet vraća tuženom organu na ponovni postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim rješenjem tuženog broj UPI 05/2-23-11-51/15-4 AK od 30.12.2021. godine odlučeno je: Odbija se zahtjev stranke EKO-VAT d.o.o. Jablanica, sa sjedištem na adresi Komuna Vejle 5b, Jablanica za izdavanje okolišne dozvole za malu hidroelektranu Zlate, vodotok Doljanka općina Jablanica, koji je ovom organu podnesen 16.08.2021. godine, iz razloga što hidroelektrane ne podliježu obavezi pribavljanja okolišne dozvole.

Tužbom od 26.01.2022. godine tužitelj je pokrenuo upravni spor osporavajući rješenje tuženog od 30.12.2021. godine iz sljedećih razloga: - što u aktu nije nikako ili nije pravilno primijenjen zakon; -što se u upravnome postupku koji je prethodio aktu nije postupilo po pravilima postupka, a naročito što činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, te što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak glede činjeničnog stanja i - što je nadležni organ, rješavajući po slobodnoj ocjeni, prekoračio granice ovlaštenja koja su mu data pravnim propisima i odlučio suprotno cilju u kome je ovlaštenje dato. U tužbi se nadalje navodi da se pobijanim rješenjem tuženi oglušio na upute iz presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 032504 18 U od 16.07.2021. godine pa je ne postupajući po ovoj presudi pod izlikom stupanja na snagu novog Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“ 15/21) na nezakonit način donio pobijano rješenje. Pobijanim rješenjem tuženi investitora oslobađa pribavljanja nove okolišne dozvole u kojem postupku bi javnost (građani) morali po sili zakona učestvovati, pa na ovu pravnu stvar tuženi nezakonito primjenjuje novi Zakon o zaštiti okoliša FBiH koji buduća postrojenja MHE oslobađa pribavljanja okolišne dozvole. Ovim rješenjem tuženi, također, investitora oslobađa izrade nove Studije uticaja na okoliš u kojem bi javno (građani) morali po sili zakona učestvovati kako je to predviđeno i novim i ranijim Zakonom odnosno oslobađa ga ispravljanja nedostataka već izrađene Studije na koje je Kantonalni sud u Sarajevu ukazao Presudom kojom je poništena okolišna dozvola za MHE „Zlate“. Primjenom novog Zakona o zaštiti okoliša FBiH tuženi je građanima Jablanice po drugi put uskratio pravo na učešće u postupku, iako je baš to jedna od nezakonitosti koje je u ponovljenom postupku nakon presude Kantonalnog suda Sarajevo broj: 09 0 U 032504 18 U od 16.07.2021. godine tuženi bio dužan da ispravi. Tuženi u postupku donošenja pobijanog rješenja

nije nikako primijenio odredbe članova 10. 30., 31. i 36 Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“ broj 33/2003 i 38/2009), ali ni član 40. novog Zakona o zaštiti okoliša, na koji Zakon se u pobijanom rješenju tuženi poziva, a koje odredbe propisuju obavezno učešće javnosti u postupcima koji se tiču zaštite životne sredine. Tuženi je u postupku donošenja pobijanog rješenja povrijedio i odredbe čl. 7., 8. i 48. Zakona o upravnom postupku FBiH na štetu tužitelja, jer tužitelju kao stranci u postupku niti ostalim zainteresovanim građanima Jablanice, nije omogućio sudjelovanje u postupku donošenja osporavanog rješenja. Na nepostupanje tuženog po naprijed navedenim odredbama ukazao je i Kantonalni sud u Sarajevu presudom broj: 09 0 U 032504 18 U od 16.07.2021. godine, strana 2. presude ali bez obzira što je u ponovljenom postupku bio dužan, tuženi pobijanim rješenjem ponovo nije omogućio ostvarivanje prava na zdrav okoliš tužiocu niti ostalim građanima. Zloupotrebom odredaba novog zakona koji više ne propisuje obavezu pribavljanja okolišne dozvole za MHE, tuženi je u svrhu oslobađanja investitora pribavljanja okolišne dozvole izbjegao postupanje prema prelaznim odredbama novog zakona. Neosnovano je tuženi tražio Mišljenja Ureda Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost propisa EU i Federalnog ministarstva pravde kako bi opravdao svoje rješenje, umjesto da je kao obrađivač propisa u čijem je djelokrugu rada navedena oblast postupao po ovoj jasnoj zakonskoj odredbi. U osporavanom rješenju tuženi osnovano navodi da su po osnovu važeće Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o procjeni uticaja na okoliš („Službene novine FBiH“ broj 51/21) projekti izgradnje hidroelektrana jesu predmet procjene uticaja na okoliš kroz izradu Studije uticaja na okoliš. Međutim, odmah nakon tih navoda u osporavanom rješenju tuženi na nezakonit oslobađa investitora ugradnje zaključaka Komisije u Studiju uticaja na okoliš koje postupanje je naloženo presudom Kantonalnog suda u Sarajevu ili obaveze izrade nove Studije iz razloga što je postrojenje pušteno u rad. Valjana studija uticaja na okoliš je dakle potrebna prema odredbama i novog i ranijeg Zakona o zaštiti okoliša FBiH, te je tuženi bio dužan da obaveže investitora da obustavi rad MHE do okončanja ovog postupka. Ovako postoji MHE koja bez prestanka radi i nakon presude Kantonalnog suda u Sarajevu kojom je poništena okolinska dozvola. Dakle, MHE „Zlate“ radi bez okolinske dozvole, bez valjane Studije uticaja na okoliš i bez odgovornosti investitora za posljedice po okoliš što je omogućeno nezakonitim rješenjem i postupcima tuženog. U konačnom se predlaže da sud nakon provedenih dokaza donese presudu kojom će tužbu uvažiti, osporeni upravni akt u cijelosti poništiti i predmet vratiti na ponovni postupak i odlučivanje kao i da sud obaveže tuženog da obaveže podnosioca zahtjeva da obustavi rad MHE „Zlate“ do pravosnažnog okončanja postupka pribavljanja okolinske dozvole.

Tuženi je u odgovoru na tužbu broj UP I 05/2-23-11-51/15-4 od 23.02.2022. godine naveo da ostaje kod svih navoda iznesenih u obrazloženju navedenog rješenja, da osporava tužbeni zahtjev kao i njegov osnov u cijelosti. Navodi se da je sud, shodno odredbi člana 25. stav (1) Zakona o upravnim sporovima FBiH dužan navedenu tužbu odbaciti kao neblagovremenu, obzirom da je ista podnesena 27.01.2022. godine, dakle protekom roka od 30 dana od dana dostavljanja rješenja tužitelju. Nadalje se navodi da tuženi smatra da je sud navedenu tužbu dužan odbaciti obzirom da je ista podnesena od strane neovlaštenog lica shodno članu 2. Zakona o upravnim sporovima FBiH. Navodi se da je, imajući u vidu navedenu odredbu zakona, nejasno koje pravo ili interes je tužitelju povrijeđeno. Obzirom na činjenicu da je UG „Za Doljanku“ znalo da se vodi upravni postupak, imalo je mogućnost da traži da budu učesnici u postupku, te da na taj način učestvuju u postupku, ali to nikada nisu tražili, pa s obzirom na navedeno ne može im se priznati ni status učesnika u postupku, sve u skladu sa odredbom člana 48. a u vezi sa članom 137. Zakona o upravnom postupku FBiH a tužitelj navodima iz tužbe ničime nije dokazao ni činjenicu da je neko njegovo pravo ili pravni interes povrijeđeno, pa smatraju da tužitelj nema pravni interes da podnese ovu tužbu, zbog čega ista mora biti odbačena jer je izjavljena od strane neovlaštene osobe. U navedenom upravnom postupku se u cijelosti odlučuje o pravima investitora EKO-VAT d.o.o. Jablanica i to o izdavanju okolišne dozvole, a ne o pravima tužitelja niti o njihovim interesima. U pogledu navoda iz tužbe da tuženi tužitelju kao stranci u postupku niti ostalim zainteresovanim građanima Jablanice, nije omogućio sudjelovanje u postupku donošenja osporavanog rješenja, navodi se da je iz spisa

predmeta koji je dostavljen uz odgovor na tužbu evidentno da je održana javna rasprava na kojoj su prisustvovali građani i koji su dali svoje eventualne primjedbe, a koje su razrađene u ranijem rješenju, pa smatraju da je ovaj tužbeni navod u cijelosti neosnovan. Dakle, tuženi je ispoštovao proceduru, zakazao javnu raspravu i preduzeo sve zakonom propisane radnje. Članom 40. Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“ 15/21) jasno je propisano da Federalno ministarstvo osigurava učešće javnosti i u odlučivanju za sva postojeća postrojenja i nova postrojenja za koja nije potrebna procjena uticaja na okoliš, u obliku javnog uvida. Sve ovo bilo je objavljeno na web stranici tuženog, te je tužitelj bio obavješten kao i druga javnosti. Iz prednje citirane zakonske odredbe jasno proizilazi da je tuženi osigurao učešće javnosti u navedenom upravnom postupku. U prilogu ove tvrdnje ide i činjenica da je tužitelj znao da se vodi upravni postupak i da je mogao učestvovati u istom, te izvršiti uvid u navedenu dokumentaciju u bilo kom trenutku, ali to nije uradio te je napomenuto da je i u prvobitnom postupku održana javna rasprava na koju tužitelji nisu pristupili. Dalje se u odgovoru na tužbu navodi da je netačan navod da osporeno rješenje oslobađa investitora da pribavi novu dozvolu već ga oslobađa novi Zakon o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“ 15/21). Prije donošenja Rješenja broj UP I 05/2-23-11-51/15 - 4 AK tuženi se obratio Uredu Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa EU propisima, a koji ured je jasno aktom broj 03-02/3-19-842/21 od 27.09.2021. odgovorio: „Da je po prvobitnom zahtjevu trebalo sačiniti studiju uticaja na okoliš, što je učinjeno, ali je navedeno Rješenje poništeno i predmet je vraćen na ponovni postupak. Imajući u vidu činjenicu daje raniji zakon prestao da važi, to se ima primijeniti novi Zakon o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“ 15/21).“ te je slično mišljenje dalo i Federalno ministarstvo pravde, te na slobodu ostavilo tuženom koji će zakon primijeniti. Tuženi smatra da je prvobitno poništeno Rješenje kojim se izdaje okolišna dozvola donijelo u skladu sa relevantnim i tada važećim pravnim propisima, ali da nakon što je Kantonalni sud u Sarajevu u predmetu broj 09 0 U 032504 18 U poništio navedeno rješenje i predmet vratio na ponovni postupak, to se ponovni-novi postupak ima voditi po novom zakonu. Upravo je to propisano i u prelaznim odredbama novog Zakona koje odredbe propisuju da ranije započeti postupci se moraju okončati po starom zakonu. Ovakav postupak je okončan po starom zakonu, a u ponovljenom/novom postupku je vođen po novom i tu su primijenjene odredbe novog Zakona o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“ 15/21). Tužitelj u tužbi navodi da tuženi nije primijenio odredbe člana 40 novog Zakona o zaštiti okoliša na koji Zakon se u pobijanom rješenju tuženi poziva, a koji zakon navodno propisuje obavezu učešća javnosti u postupcima koji se tiču zaštite životne sredine.

Tužitelj ničim ne dokazuje da mu je onemogućeno učešće u postupku koji se tiče zaštite životne sredine. Tužitelj je bio upoznat sa odlukom Kantonalnog suda, od tuženog je imao mogućnost tražiti da stekne status zainteresiranog pravnog lica i da učestvuje u postupku donošenja pobijanog rješenja, te da istakne svoje primjedbe. Sve ovo bilo je objavljeno i na zvaničnoj stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma, ali tužitelj to svoje pravo nije iskoristio, već zloupotrebljava procesna prava i na ovaj način pokušava obustaviti rad investitora koji postupa u skladu sa zakonom i naložima tuženog. Osvrćući se na pozivanje na Uredbu o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš tuženi je istakao da se navedena uredba ne može primijeniti na nekoga ko je Zakonom izuzet od pribavljanja okolišne dozvole, a da je ranije dostavljena procjena uticaja na okoliš. Napomenuli su da je MHE „ZLATE“ već izgrađena, da ima pribavljene sve potrebne dozvole, da radi i obavlja svoju registrovanu djelatnost, te da nema svrhe u ovoj fazi pribavljati studiju uticaja. U ovoj fazi uticaj na okoliš trebaju provjeravati inspekcije shodno pozitivnim zakonskim propisima. U konačnom se navodi da investitoru nije potrebna okolinska dozvola, da je ranije u toku postupka dostavio studiju uticaja na okoliš na osnovu koje je dobio raniju okolinsku koja je poništena u upravnom sporu a da odgovornosti za posljedice po okoliš nema jer nije ni prema saznanjima tužene prouzrokovao nikakvu štetu, pa se predlaže, prije svega da sud tužbu odbaci kao neblagovremenu a ukoliko pak nade da je tužba blagovremena, istu odbije kao neosnovanu iz prednje navedenih razloga.

Ustavni sud je dana 22.06.2022. godine donio Odluku broj AP-1128/22 kojom je usvojio apelaciju koju je podnijelo Udruženje građana „Za Doljanku“, utvrdio povredu prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu na donošenje odluke u razumnom roku u postupku izdavanja okolinske dozvole, koji se trenutno vodi pred Kantonalnim sudom u Sarajevu po brojem 09 0 U 040581 22 U pa je naloženo sudu da po hitnom postupku okonča predmetni upravni spor u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Ovaj sud je, postupajući po nalogu Ustavnog suda, predmet uzeo u rad i donio odluku u cilju hitnog okončanja postupka.

Zakonitost osporenog rješenja sud je cijenio u smislu odredbe člana 34. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine FBiH“ broj: 9/05) i odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

U obrazloženju osporenog rješenja od 30.12.2021. godine, tuženi organ navodi da je pravno lice EKO-VAT d.o.o. Jablanica podnijelo dana 16.08.2021. godine Ministarstvu akt kojim se izjašnjava da ostaje pri zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole, koje je Ministarstvo cijenio kao zahtjev za izdavanje okolišne dozvole za MHE Zlate na rijeci Doljanka u Jablanici. Za postrojenje mini hidroelektrane Zlate na rijeci Doljanka u Jablanici, po osnovu ranije važećeg Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BH“ broj 33/03 i 38/09) koji je stavljen van snage donošenjem novog Zakona o zaštiti okoliša, pribavljena je okolišna dozvola broj: UP 1 05/2-23-1 151/15 FM od 12.07.2017. godine, kojoj je prethodila procedura procjene uticaja na okoliš uz odobravanje Studije uticaja na okoliš. Tužitelj Dženan Šašić iz Jablanice je protiv Rješenja o okolinskoj dozvoli broj: UP 1 05/2-23-1 1-51/15 FM od 12.07.2017. godine pokrenuo upravni spor pred Kantonalnim sudom u Sarajevu. Slijedom podnesene tužbe, Kantonalni sud u Sarajevu je Presudom poništio okolišnu dozvolu i vratio predmet na ponovni postupak. U periodu između izdavanja okolišne dozvole za postrojenje MHE Zlate do donošenja Presude Kantalnog suda u Sarajevu, kojim je ista osporena, promijenile su se okolnosti za predmetno postrojenje na način da je postrojenje izgrađeno i pušteno u rad u februaru 2020. godine sa drugim potrebnim dozvolama drugih organa Vlasti (Općina Jablanica je aktom broj: 04-25-6-855/19 od 27.03.2020. godine donijela Rješenje kojim se investitoru odobrava upotreba složenog elektroenergetskog objekta MHE instalirane snage 4,52 MVV), izmijenjen je pravni osnov za rješavanje obzirom da je na snagu stupio novi Zakon o zaštiti okoliša FBiH („Službene novine FBiH“, broj 15/21) i provedbeni akti prema kojem predmetno postrojenje nije u obavezi pribavljanja okolišne dozvole.

S obzirom na naprijed navedeno, kako bi se Ministarstvo moglo odrediti u pogledu primjene Zakona o zaštiti okoliša u ovom konkretnom slučaju i ispravno postupiti nakon Presude suda to je aktom broj: UPI 05/2-23-1 1-51/15-AK-I od 24.09.2021. godine od Ureda Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU i Federalnog ministarstva pravde zatražen Stav i pravno mišljenje koji se Zakon ima primijeniti u ovom konkretnom slučaju kada je procedura (postupak izdavanja okolišne dozvole) započeta po starom Zakonu o zaštiti okoliša, a u međuvremenu kada su se okolnosti za predmetno postrojenje promijenile, na snagu stupio novi Zakon o zaštiti okoliša koji u suštini mišljenja uslove na započeti postupak.

Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU je aktom broj: 03-02 -19-842/21 od 27.09.2021. godine, dostavio sljedeće mišljenje: „Uvidom u dostavljeni akt, vidljivo je da je za postrojenje, prema Zakonu o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 38/09) bilo obavezno izraditi i Studiju o uticaju na okoliš, što je i učinjeno, nakon čega je Federalno ministarstvo okoliša i turizma izda o okolišnu dozvolu. Međutim, Kantonalni sud je Presudom poništio ovu dozvolu i predmet vratio na ponovni postupak. Imajući u vidu naprijed navedeno te činjenicu da je stupanjem na snagu Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 15/21) prestao da važi Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 38/09), to se u konkretnom slučaju, u ponovnom postupku, ima primijeniti novi Zakon odnosno Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21).“

Federalno ministarstvo pravde je aktom broj: 0345-3316/21 od 03.11.2021. godine dostavilo sljedeće mišljenje: „U situaciji iz Vašeg upita postavlja se pitanje vremenskog važenja materijalnog propisa kojim se reguliše pitanje određene upravne stvari, budući da je došlo do izmjene materijalnog propisa koja se dogodila u toku upravnog postupka. Dakle, nedoumica se odnosi na to koji bi materijalni propis trebalo primijeniti, onaj koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja upravnog postupka ili propis koji je na snazi u vrijeme donošenja rješenja. Odgovor bi trebalo potražiti u prelaznim odredbama materijalnog propisa kojim je prestao da važi prethodni propis s tim u vezi uvidom u prelazne odredbe Zakona o zaštiti okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 15/21) u članu 146. Stav (6) propisano je da postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona; biti će okončani u skladu sa odredbama propisa koji je bio na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona. Mišljenje o primjeni konkretne odredbe daje obrađivač propisa u čijem je djelokruga rada navedena oblast, što je u konkretnom slučaju Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

Cijeneći naprijed navedena mišljenja Ureda Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU i Federalnog ministarstva pravde, Federalno ministarstvo okoliša i turizma je odlučilo primijeniti novi Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“ broj 15/21), jer je Presudom suda poništena ranije izdata okolišna dozvola i predmet je vraćen ovom Ministarstvu na ponovni postupak, u vrijeme kada je novi Zakon zaštiti okoliša već stupio na snagu a u međuvremenu je postrojenje mini hidroelektrane Zlate izgrađeno i pušteno u rad sa drugim potrebnim dozvolama koje je investitor pravno lice EKO-VAT pribavilo na temelju ranije izdate okolišne dozvole koja je Presudom osporena.

Obzirom na odluku Ministarstva da se u ovom konkretnom slučaju ima primijeniti novi Zakon o zaštiti okoliša prema kojem, uzimajući u obzir odredbe člana 4. Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“ broj 51/21), utvrđeno je da predmetna hidroelektrana ne podliježe obavezi izdavanja okolišne dozvole, jer se postrojenje hidroelektrane ne nalazi u prilogima naprijed navedene Uredbe. Po osnovu važeće Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Službene novine FBiH“ broj 51/21), projekti izgradnje hidroelektrana jesu predmet procjene uticaja na okoliš kroz izradu Studije uticaja na okoliš. Obzirom da je Sud u Presudi istakao da zaključci Komisije nisu ugrađeni u Studiju uticaja na okoliš i to cijenio kao sporno a pravno lice EKO-VAT u postupku ishodovanja ranije izdate okolišne dozvole za HE Zlate broj: UP 1 05/2-23-11-51/15 FM od 12.07.2017. godine, prošao postupak procjene uticaja na okoliš kroz izradu Studije i njeno odobravanje ocjenom Komisije te pribavilo sve akte građenja za navedeno postrojenje, uključujući i naprijed navedenu upotrebnu dozvolu, te činjenicu da je postrojenje izgrađeno i pušteno u rad u februaru 2020. godine, Ministarstvo cijeni da nije svrsishodno provoditi ponovljeni postupak procjene uticaja na okoliš ranije okončan, je su se uticaji na okoliš aktivnostima izgradnje male hidroelektrane Zlate završili, stoga dio Presude koji se odnosi na ugrađivanje zaključaka Komisije u Studiju uticaja na okoliš nije moguće ugraditi obzirom na stadij implementacije projekta - postrojenje izgrađeno i pušteno u rad. U dijelu presude koji se odnosi na instaliranu snagu kapacitet postrojenja ovaj parametar nije mjerodavan iz razloga primjene važećih propisa iz oblasti zaštite okoliša koji e definiraju parametre hidroelektrana a što je bio pravni osnov kod prvobitnog rješavanja zahtjeva. U skladu sa odredbama člana 4. Uredbe o kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“, broj 51/21), riješeno je kao u dispozitivu.

U smislu člana 33. stav 1. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine FBiH“ broj: 9/05), sud rješava spor po pravilu na podlozi činjenica koje su utvrđene u upravnom postupku, pa imajući u vidu dostavljene podatke spisa predmeta, razloge date u obrazloženju osporenog rješenja, navode tužbe i odgovora na tužbu, sud cijeni da osporeno rješenje nije doneseno na pravilan i zakonit način.

Prije svega, sud cijeni da nisu osnovani prigovori tuženog koji se odnose na blagovremenost tužbe i aktivnu legitimaciju tužitelja.

Razmatrajući prigovor tuženog da tužba nije blagovremena, uvidom u spis sud je utvrdio da je osporeno Rješenje tuženog doneseno dana 30.12.2021. godine dok je tužba podnesena ovom sudu, preporučenom poštom, dana 26.01.2022. godine (primljena u sud 27.01.2022. godine). Članom 18. stav (2) Zakona o upravnom sporu (Službene novine FBiH broj 9/2005) propisano je: Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostavljanja upravnog akta stranci koja podnosi tužbu. Kako je tužba podnesena prije isteka roka od 30 dana od dana donošenja predmetnog Rješenja, to je ista blagovremena a prigovor neblagovremenosti podnesenog od strane tuženog je neosnovan.

Kada je u pitanju prigovor nepostojanje aktivne legitimacije na strani tužitelja ni ovaj prigovor tuženoga nije osnovan i to iz sljedećeg razloga:

Naime, odredbom člana 30. stav 2. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 33/03 i 38/09) je definisan pojam „zainteresirane javnosti“, koja u smislu tog zakona znači javnost koja ima interes u odlučivanju u okolišu bilo zbog lokacije projekta ili zbog prirode datog zahvata u okolišu, javnost koja je pod uticajem ili je vjerovatno da će biti pod uticajem namjeravanog zahvata u okolišu i nevladine organizacije koje promoviraju zaštitu okoliša. Nadalje, članom 31. stav 1. Zakona je propisano da u skladu sa odredbama ovog zakona javnost ima pristup informacijama, mogućnost učešća u odlučivanju i zaštitu prava pred upravnim i sudskim organima po pitanjima zaštite okoliša bez diskriminacije na osnovu državljanstva, nacionalnosti ili mjesta stanovanja i u slučaju pravnih lica bez diskriminacije na osnovu njihovog mjesta registracije ili centra aktivnosti. Imajući u vidu da tužitelj u smislu odredbe naprijed citiranog člana 30. stav 2. Zakona ima svojstvo zainteresirane javnosti, obzirom da je tužitelj udruženje građana, odnosno da je nevladina organizacija koje promoviše zaštitu okoliša, to je tužitelj u smislu odredbe naprijed citiranog člana 31. stav 1. Zakona ovlašten da učestvuje u postupku po pitanjima zaštite okoliša pred upravnim i sudskim organima, pa je dakle aktivno legitimisan da podnese tužbu u upravnom sporu.

Ispitujući tužbene navode, sud je stava da tužitelj osnovano u tužbi navodi da je tuženi nezakonito na konkretni slučaj primijenio Zakon o zaštiti okoliša koji je stupio na snagu 2021. godine te da se trebao primijeniti zakon koji je važio u vrijeme kada je postupak započet i u skladu sa tim ispoštovati sve naloge koji su mu dati Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 09 0 U 032504 18 U od 16.07.2021. godine.

Naime, novi Zakon o zaštiti okoliša objavljen je u Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine broj 15/21 dana 24.02.2021. godine, dakle, u vrijeme dok je postupak pred Kantonalnim sudom u Sarajevu bio u toku. Međutim, nepravilno tuženi smatra da je donošenjem Presude ovog suda od 16.07.2021. godine postupak završen. Naime, navedenom presudom, tužba je uvažena, Rješenje kojim je izdata okolinska dozvola investitoru „EKO-VAT“ d.o.o. Jablanica je poništeno a predmet vraćen na ponovno postupanje pa je time nastala obaveza tuženog da otkloni uočene nepravilnosti i isto nikako ne znači da se radi o novom postupku kada je tuženi postupao po nalogu Kantonalnog suda u Sarajevu. I Ustavni sud u Odluci o dopustivosti i meritumu od 22.06.2022. godine postupak posmatra u cjelini te se u istoj navodi: “Ustavni sud prije svega zapaža da je tužilac Dž.Š. (u svoje ime i u ime apelanta, odnosno građana koji su potpisali peticiju protiv izgradnje male hidroelektrane na rijeci Doljanka) 15. oktobra 2018. godine pokrenuo upravni spor podnošenjem tužbe radi poništenja Rješenja Federalnog Ministarstva okoliša i turizma od 12.07.2017. godine. Ustavni sud će u odnosu na razumnost dužine trajanja predmetnog postupka razmatrati period od 15. oktobra 2018. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do donošenja odluke Ustavnog suda. Dakle, period koji traje tri godine i osam mjeseci.”

Zbog svega navedenog, ovaj sud utvrđuje da se, u odnosu na vrijeme stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša, koji je objavljen u Službenim novinama FBiH broj 15/2021 dana 24.02.2021. godine

a stupio na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenim novinama FBiH, postupak koji je pokrenut tužbom radi poništenja rješenja Federalnog ministarstva okoliša i turizma od 12.07.2017. godine, ima posmatrati postupkom koji je u toku.

Članom 146. Zakona o zaštiti okoliša iz 2021. godine, stav (6) propisano je: Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, biti će okončani u skladu sa odredbama propisa koji je bio na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Dakle, cijeneći navedenu odredbu, u konkretnom slučaju ima se primijeniti zakon koji je važio u vrijeme podnošenja zahtjeva i to Zakon o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH" br. 33/03 i 38/09). Nije od utjecaja na ovakvo utvrđenje suda Odgovor na akt Vlade FBiH, Ured za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije broj 03-02/3-19-842/21 od 27.09.2021. godine, jer isti predstavlja mišljenje tog Ureda i ne može obavezivati ovaj sud a naročito se ne može mišljenjem derogirati jasna odredba propisa. Na utvrđenje suda nije od utjecaja ni akt Federalnog ministarstva pravde broj 03-45-3316/21 od 03.11.2021. godine, iako posljednje navedenim aktom nije ni dato *explicite* mišljenje o postavljenom pitanju a pri tome je citirana relevantna odredba člana 146. stav (6) Zakona o okolišu iz 2021. godine kojim je određeno da će postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona biti okončani u skladu sa odredbama propisa koji je bio na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

U skladu sa navedenim, nije osnovan navod tuženog iz odgovora na tužbu u kojem navodi da je postupak okončan po starom zakonu a u ponovljenom/novom postupku je vođen po novom i tu su primijenjene odredbe novog Zakona o zaštiti okoliša. U ovom kontekstu sud ukazuje i na praksu Evropskog suda za ljudska prava u odlukama kako slijedi: „Stupanje zakona na snagu kad je postupak u predmetu u kojem je država jedna od stranaka još u toku: Sud osobito vodi računa o opasnostima koje se kriju u primjeni retroaktivnih zakona koji utječu na sudsko rješavanje spora u kojem je država jedna od stranaka, uključujući situaciju u kojoj je njihov učinak takav da spor koji je u toku nije moguće dobiti. Svi razlozi navedeni kao opravdanje takvih mjera moraju se pomno ispitati (National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society i Yorkshire Building Society protiv Ujedinjenog Kraljevstva, tačka 112.). U načelu, zakonodavnoj vlasti u građanskim stvarima nije zabranjeno donošenje novih retroaktivnih odredbi za uređenje prava koja proizlaze iz postojećih zakona. Međutim, član 6. zabranjuje svako miješanje zakonodavne vlasti u rad pravosudnog sistema s ciljem utjecanja na sudsku odluku u sporu - osim iz „imperativnih razloga u općem interesu“ (Zielinski, Pradal, Gonzalez i drugi protiv Francuske [VV], tačka 57.; Scordino protiv Italije (br.1) [VV], tačka 126.). Sud je, na primjer, utvrdio povrede u odnosu na: - miješanje zakonodavne vlasti - u trenutku kada je postupak u kojem je država bila stranka trajao devet godina, a aplikanti su imali pravomoćnu izvršnu presudu protiv države - s ciljem utjecanja na predstojeći ishod predmeta u korist države (Stran Greek Refineries i Stratis Andreadis protiv Grčke, tačke 49.-50.); - zakon koji je imao odlučujući utjecaj na ishod predmeta u korist države (Zielinski, Pradal, Gonzalez i drugi protiv Francuske, [VV], tačka 59.); - donošenje zakona, u ključnom trenutku u postupku pred kasacijskim sudom, koji je praktično riješio materijalna pitanja i učinio nastavak parnice besmislenim (Papageorgiou protiv Grčke)... 266.

Ova sudska praksa se također primjenjuje i na predmete u kojima država, iako nije stranka u sporu, podriva postupak pomoću svojih zakonodavnih ovlasti (Ducret protiv Francuske, tačke 33.-42.).¹

Nisu osnovani ni prigovori tuženog iz odgovora na tužbu da tužba nije osnovana jer je mHE Zlate već izgrađena, da ima sve potrebne dozvole da radi i obavlja svoju registriranu djelatnost te da nema svrhe u ovoj fazi pribavljati studiju uticaja kao i da u ovoj fazi uticaj na okoliš trebaju provjeravati inspekcije. Naime, činjenica da je mHE Zlate dobila određena odobrenja, iako Rješenje kojim je izdata okolišna dozvola nije steklo svojstvo pravosnažnosti i koja odobrenja su izdata u

¹ Pogledati Vodič kroz član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima, Pravo na pravično suđenje, građanskopravni aspekt, Vijeće Evrope, ažurirano 31.08.2018. godine, strana 95-97

